

الفعل في رحاب الصرف

مع نصوص من النصوص للقراءة والترجمة

مهدى محمد نژاد

(عضو هیات علمی دانشگاه آستان)

فرشته فرضی شوب

(عضو هیات علمی دانشگاه گلستان)

انتشارات دانشگاه گلستان

۱۳۹۹

سرشناسه	: محمدی نژاد، مهدی، ۱۳۵۸ -
عنوان و نام پدیدآور	: الفعل فی رحاب الصرف مع مختارات من النصوص للقرآن والترجمة/ مهدی محمدی نژاد، فرشته فرضی شوب.
مشخصات نشر	: گرگان؛ دانشگاه گلستان، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	: ۲۱۴ ص: جدول
فروست	: دانشگاه گلستان؛ ۶۴.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۷۱۰۲-۴۴-۲
یادداشت	: عربی.
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: زبان عربی - فعل
زبان	: Arabic Language - Verb
موضوع	: زبان عربی - فعل - راهنمای آموزشی
موضوع	: Arabic Language -- Verb -- Study and teaching
موضوع	: زبان عربی - فعل - راهنمای آموزشی (علی)
موضوع	: Arabic Language -- Verb -- Study and teaching (Higher)
شناسه افزوده	: فرضی شوب، فرشته، ۱۳۶۱ -
شناسه افزوده	: دانشگاه گلستان
شناسه افزوده	: Goledatn University
رده بندی کنگره	: P]۶ ۱۲۵/۳ ۷۱۰
رده بندی دیویی	: ۴۰۲/۷۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۰

دانشگاه گلستان ۶۴

عنوان: الفعل فی رحاب الصرف مع مختارات من النصوص للقرآن والترجمة
 نویسندگان: مهدی محمدی نژاد - فرشته فرضی شوب
 ناشر: دانشگاه گلستان
 سال انتشار: ۱۳۹۹ (چاپ اول)
 طرح جلد: بهاره عزت تبار
 شمارگان: ۵۰۰ جلد
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۱۰۲-۴۴-۲
 قیمت: ۵۰۰۰۰ تومان چاپ: سورنا با همکاری انتشارات نور علم
 «مسئولیت صحت مطالب کتاب بر عهده نویسندگان است»
 «کلیه حقوق معنوی برای دانشگاه گلستان محفوظ است»

آدرس: استان گلستان - کیلومتر ۱۰ جاده گرگان - گنبد (کمربندی جدید گرگان - سرخنکلاته)، پردیس دانشگاه گلستان، سازمان مرکزی، معاونت پژوهش و فناوری - مدیریت کتابخانه و مرکز نشر تلفن تماس: ۰۰۱۷۳۲۳۰۳۹۷۹
 مرکز فروش: تهران - روبه روی دانشگاه تهران - خیابان شهید نظری - کوچه فرزانه - پلاک یک - انتشارات نور علم -
 ۰۰۲۱۶۶۴۰۵۸۸۰

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
أ.....	مقدمه
١.....	الدرس الأول
١.....	قِصَّةُ الْفَارِ
٥.....	فعل ماضى
١١.....	الدرس الثاني
١١.....	الْحُكْمُ بِالْحَقِّ
١٥.....	فعل مضارع
٢١.....	الدرس الثالث
٢١.....	قِصَّةُ النَّبِيِّ (ص) مَعَ أَبِي هَبْ
٢٤.....	امرو نهى
٣١.....	الدرس الرابع
٣١.....	من روائع نهج البلاغة
٣٦.....	نقى
٤٣.....	الدرس الخامس
٤٣.....	قِصَّةُ قَارُونَ
٤٧.....	ثلاثى مزيد
٥٣.....	الدرس السادس
٥٣.....	قِصَّةُ هُودٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ
٥٦.....	افعال رباعى
٦١.....	الدرس السابع

٦١	قِصَّةُ حِزْقِيلَ
٦٤	فعل صحيح
٦٤	(مضاعف)
٦٩	الدرس الثامن
٦٩	قِصَّةُ بَنَاءِ الْكَعْبَةِ
٧٩	الدرس التاسع
٧٩	قِصَّةُ زَكَاةٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ
٨٣	فعل معتل
٨٥	مضارع:
٩٣	الدرس العاشر
٩٣	قِصَّةُ يَأْجُوجَ وَمَأْجُوجَ
٩٧	فعل معتل (٢)
١٠٣	الدرس الحادي عشر
١٠٣	قِصَّةُ نَبِيِّ اللَّهِ يُوسُفَ
١٠٧	لازم و متعدى
١١٣	الدرس الثاني عشر
١١٣	قِصَّةُ طَالُوتَ وَجَالُوتَ
١١٩	معلوم و مجهول (١)
١٢٣	الدرس الثالث عشر
١٢٣	من روائع نهج البلاغة
١٢٦	معلوم و مجهول (٢)
١٣١	الدرس الرابع عشر
١٣١	قِصَّةُ الْحَجَرِ الْأَسْوَدِ

١٣٥.....	نون تأكيد
١٤١.....	الدرس الخامس عشر
١٤١.....	قِصَّةُ أَصْحَابِ الْفِيلِ (١)
١٤٦.....	فعل جامد و متصرف
١٥١.....	الدرس السادس عشر
١٥١.....	قِصَّةُ أَصْحَابِ الْفِيلِ (٢)
١٥٥.....	اسم فعل
١٦١.....	الدرس السابع عشر
١٦١.....	طلاسم
١٧١.....	نماذج من الإعراب و التحليل الصرفي لرفع الفعل التي وردت في النص
١٧٣.....	الدرس الثامن عشر
١٧٣.....	نصوص للقراءة و التدريب
١٧٣.....	سأقاوم
١٧٩.....	الدرس التاسع عشر
١٧٩.....	نصوص للقراءة و التدريب
١٧٩.....	«لكل امرئٍ مِنْ دَهْرِهِ مَا تَعَوَّدَ»
١٨٥.....	جدول نموذجية لتصريف الأفعال
٢١١.....	فهرست منابع

زبان، نشانه‌ای از نشانه‌های خداوند و پلی است برای برقراری ارتباط بین مخلوقات الهی. گستره زبان محدود به انسان نیست بلکه مخلوقات دیگر را نیز شامل می‌شود؛ چنانکه در قرآن کریم به صحبت کردن پرندگان اشاره شده و حضرت سلیمان و داوود نبی یاد گرفتن زبان پرندگان را یکی از افتخارات خود و از جمله نیای خداوند بر خود، ذکر کرده‌اند: «وَوَرِّثَ سُلَيْمَانُ دَاوُودَ وَقَالَ يَا أَيُّهَا النَّاسُ عَلَّمْنَا مَنَطِقَ الطَّيْرِ وَإِنَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ وَلَئِن كُنَّا لَنَافِعِينَ إِنَّ هَذَا هُوَ الْفَضْلُ الْمُبِينُ» (۱۵ نمل).

یادگیری هر زبانی به منزله گشودن دریچه‌ای به شناخت فرهنگ دیگری است و با یادگیری هر زبان افق‌های جدیدی از شناخت بر روی انسان باز می‌گردد. امروزه هر ملتی برای بسط و گسترش نفوذ خود در دنیا به دنبال ایجاد شیوه‌های جذاب تعلیم زبان خود به دیگران است و زبان عربی نیز به عنوان یکی از زبان‌های پرکاربرد دنیا از این قاعده مستثنی نیست.

کارشناسان تعلیم زبان عربی در کشورهای مختلف مناهجی گوناگون بر فراگیری زبان عربی به غیر عرب‌زبانان ارائه داده‌اند که از آن گونه‌ها می‌توان به مناهج «المدينة المنورة» و «جامعة دمشق» و «جامعة أم القرى» و «صدی الحیاة» و غیره اشاره کرد.

هر چند در برخی از این مناهج از تمام امکانات سمعی و بصری برای یاد دادن زبان استفاده شده است ولی هر مناهجی بنا بر سیاست‌های خاصی فراهم شده است - مثلاً؛ مناهج «المدينة المنورة»

فقط به منظور آموزش زبان دین، تهیه شده است - و از این رو، جواب گوی کسانی که خواستار آموختن هم‌زمان زبان، ادبیات و قواعد زبان عربی هستند، نیست.

در کشور ما تلاش‌های زیادی برای تعلیم زبان عربی، صورت گرفته و کتاب‌های زیادی در این مجال نوشته شده است که معمولاً هر کدام بر یک جنبه از آموزش زبان، مانند مکالمه، قواعد یا فن ترجمه معطوف است و از این رو از جامعیت برخوردار نیست.

نویسنده کتاب حاضر با توجه به سرفصل وزارت علوم، برای دانشجویان رشته زبان و ادبیات فارسی که در آنجا با سبک قرائت متون، ترجمه و آموزش قواعد زبان عربی به صورت تلفیقی ارائه می‌شود، کوشیده است تا با استفاده از متون مختلف اعم از داستان‌های قرآنی، خطبه‌های نهج البلاغه، شعر و نثر قدیم و معاصر، با جمع سه مبحث قرائت، ترجمه و قواعد در یک کتاب پردازند تا امکان آموختن زبان، ادبیات و قواعد را فراهم کند و علم صرف را برای دانشجویان این رشته و سایر علاقه‌مندان فراهم آورند؛ برای رسیدن به این هدف، مواردی چند در کتاب مورد توجه قرار گرفته است:

بخشی از اطلاعات پایه شامل معنای مفردات، نکات مهم در ترجمه، انواع ضمائر، موصولات و... همراه با صرف انواع فعل و تغییرات آن، مانند ادغام و ابدال، اعلال و... - به صورت زیرنویس - در کتاب ذکر شده است تا دانشجو در صورت نیاز از آن بهره‌برد.

دیگر آنکه در جدول مفردات، ریشه تمامی اسم‌های مشتق و فعل‌های معتلی که اعلالی در آن رخ داده است، جهت یادگیری دانشجو بیان شده است. علاوه بر آن وزن مضارع تمامی افعال ماضی از مجرد به صورت َ - ُ به نشانه وزن یَفْعَل، یَفْعِل و یَفْعُل بیان شده است و در تمامی فعل‌های مزید نیز، باب‌ها آمده است.